

Põlva valla kaasav eelarve 2021

Idee: Kaasaegsed ja turvalised rattaparklad Põlva valda

Esitaja: Madli-Johanna Maidla

Idee kirjeldus:

Idee on paigalda kaasaegsed ja turvalised rattaparklad Põlva valla käidavamatesse kohtadesse ja olulisematesse sõlmpunktidesse ning seeläbi soodustada jalgrattaga sõitmist Põlva valla elanike hulgas.

Jalgrattaga sõitmist mõjutavad mitmed asjaolud – lisaks sõidumugavusele, -turvalisusele ja rattateede olemasolule ka parkimistingimused sihtkohas. Parkimine peab olema mugav ja turvaline – mugav tähendab eelkõige parkla lähedust sihtkohale, mida soovitakse külastada, ning turvalisus seda, et jalgratas on võimalik lukustada läbi raami. Kui külastatava sihtkoha läheduses pole turvalist parkimisvõimalust, võib rattur loobuda jalgratta kasutamisest ning eelistada autot. Suurem rattakasutus võrreldes autokasutusega mõjub hästi ratturi tervisele, keskkonnale (õhku paisatakse vähem kasvuhoonegaase) ning teede-tänavate liikluskoormusele.

Kaasaegsete rattaparklate all peetakse silmas rattahoidikuid, mis ei lõhu ratast, toetavad seda ning mille külge saab jalgratta lukustada läbi raami. Hetkel on mitmete valla allasutuste juures rattahoidikud (fotod 3-8, 10), mis võimaldavad jalgratta toetada ja lukustada vaid esiratta kaudu, kuid see pole paljudele ratastele sobilik ning võib ratast kahjustada, lisaks on tegu ebaturvalise lahendusega. „Jalgrattaliikluse planeerimise ja edendamise käsiraamat“ annab selged juhtnöörid sobivatest rattahoidjatest (<https://bit.ly/3iLlgGQ>, lk 98):

„... üks soovitatavamaid on tagurpidi U kujuline jalgrattahoidik. Selle kõrgus on 0,7–0,8 m. Jalgrattaraam toetab hoidiku vastu ning ratast on võimalik selle külge kinnitada ühe lukuga. Seda on lihtne kasutada ning see sobib kõikidele jalgrattatüüpidele. Tagurpidi U kujuline rattahoidik on lihtne, robustse ehitusega, lihtne paigaldada ning vastupidav.“

Hetkel võib selliseid rattahoidikuid Põlvas näha ja kasutada näiteks keskväljakul (foto 1), kaupluse Kajaks ees (foto 2) ning Põlva keskraamatukogu juures. Näidiseid sobivatest ja mittesobivatest rattahoidikutest võib leida ka Tartu linna jalgrattaparklate tüüplahendustest:

<https://tartu.ee/et/jalgrattaparklate-tuupingimused>

Uute jalgrattahoidikute asukohtade jaoks võiks teha ideekorje valla elanike seas, kuid pakun välja esialgse nimekirja:

1. Põlva Spordikool/ujula
2. Metsa 7/lasketiir
3. Põlva Kultuurikeskus/noortekeskus
4. Põlva Muusikakool
5. Põlva kalmistu peavärv
6. Põlva järve rand
7. Intsikurmu metsapark
8. Mammaste tervisespordikeskus
9. Põlva turg
10. Põlva haigla
11. Põlva bussijaam
12. Põlva Päevakeskus

13. Rahva- ja kultuurimajad
14. Koolimajad
15. Raamatukogud

Jalgrattahoidikutele asukohta valides tuleb silmas pidada, et nende kasutamine oleks mugav ning need asetseksid asutuse/hoone peaukse vahetus läheduses. Hoidikuid ei ole mõistlik paigutada maja nurga või prügikastide taha, kus need jäävad visuaalselt märkamatuks.

Rattakasutamise soodustamiseks võiks mõelda ka katustega parklate rajamisele kohtadesse, kus jalgrattaid hoiustatakse pikemalt (näiteks koolid), et jalgrattad ei peaks pikalt ilmastiku meelevallas olema.

Sihtrühm: Igas vanuses ratturid.

Hinnanguline maksumus:

Üks nelja kaarega rattahoidik (sobilik 8 jalgrattale, foto 2) maksab ligikaudu 500 €. Arvestades esialgse nimekirja pikkust ning asjaolu, et mitmed neist asukohtadest vajaksid rohkem rattahoidikuid (nt koolid), siis võiks arvestada umbes 30 sellise rattahoidiku ostmisega - see teeb projekti kogumaksumuseks 15 000 €. Samas saab alustada ka väikemas mahus ja jätkata projektiga järgnevatel aastatel valla teistest eelarvevahenditest. Katusega parklate rajamine on ilmselt oluliselt kallim ning erinevates asukohtades tulevad juurde ka arhitektuurilised küsimused, mistõttu ei saa katusega parklatele hetkel hinnangulist maksumust arvutada.

Muu oluline info (fotod jne)

Edaspidi võiks vald toetada kortermajade juurde rattaparklate ja -majade rajamist, et lahendada jalgrataste hoiustamise probleem ka kortermajades. Kortermajas on jalgrattaomanikul valida, kas tassida ratas treppidest keldrisse või korterisse, mis aga pole kumbki mugavad ja kasutajasõbralikud lahendused (eriti võrreldes autoga, mille saab mugavalt otse maja ette parkida).

Näited

Fotod olemasolevatest rattahoidikutest Põlvas:

Foto 1. Põlva keskväljak.

Foto 2. Kauplus Kajakas.

Foto 3. Põlva spordikool/ujula.

Foto 4. Põlva Kultuurikeskus/noortekeskus.

Foto 5. Põlva turg.

Foto 6. Põlva järve rand.

Foto 7. Põlva Päevakeskus.

Foto 8. Põlva Muusikakool.

Fotod 9 ja 10. Katusega parklad Tartu ja Põlva raudteejaamade juures. Tartu parkla võimaldab ratta toetada raamiga vastu rattahoidikut ning ratta ka läbi raami lukustada. Põlva parklas toetub ratas hoidikusse esirattaga ning miski ei toeta jalgratast tervikuna, samuti toimub lukustamine ainult läbi esiratta.